

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика усного перекладу з німецької мови

*(назва навчальної дисципліни)*галузь знань 03 Гуманітарні науки*(шифр і назва)*спеціальність 035 Філологія*(шифр і назва)*спеціалізація 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська*(за наявності) (назва)*рівень вищої освіти перший (бакалаврський)освітня програма Англійська мова і друга іноземна мова: усний і письмовий переклад у бізнес комунікації*(назва)*Форма навчання деннаКількість кредитів ЄКТС 3Форма підсумкового контролю залік

Розробники (и): Зінченко Оксана Анатоліївна, к.ф.н., доцент, доцент кафедри германської філології.

Затверджено на засіданні кафедри германської філології,
протокол № № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Марія Шутова

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу,
протокол № 1 від “28” серпня 2025 року

Голова вченої ради факультету

Ярослава Гнезділова

1. Мета вивчення дисципліни: метою вивчення навчальної дисципліни *«Теорія і практика усного перекладу з німецької мови»* є формування у студентів IV курсу цілісної професійної перекладацької компетентності, необхідної для здійснення усного перекладу в сучасних умовах міжкультурної комунікації. Дисципліна спрямована на розвиток умінь адекватного, зрозумілого, логічного й послідовного перекладу з німецької мови на українську та з української мови на німецьку в режимі реального часу з урахуванням комунікативної мети, жанру та ситуації спілкування. Завданням курсу є забезпечення ґрунтовної підготовки майбутніх перекладачів на основі опанування сучасних теоретичних концепцій усного перекладу та формування практичних навичок у його основних видах: послідовному, синхронному, перекладі з аркуша та у сфері ділового і публічного спілкування. Вивчення дисципліни сприяє розвитку здатності студентів швидко сприймати, аналізувати й структурувати іншомовне висловлювання, виокремлювати ключову інформацію та передавати її у скороченому, але змістовно точному вигляді. Особлива увага приділяється роботі з термінологією в науково-технічному, економічному, юридичному та медійному дискурсі, удосконаленню пам'яті, підвищенню темпу й чіткості мовлення, розвитку інтонаційної виразності та правильності фонетичного оформлення перекладу. Важливим складником курсу є формування навичок багатозадачності, стресостійкості та психологічної готовності працювати в умовах обмеженого часу, що є визначальними для професійної діяльності усного перекладача. Значна увага приділяється також розвитку міжкультурної компетентності, яка забезпечує адекватність і ефективність комунікації, умінню добирати оптимальні перекладацькі стратегії та творчо застосовувати набуті знання у практичній діяльності з текстами різного ступеня складності.

2. Загальний обсяг (відповідно до навчального плану) **3** кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

- лекції – 0 год.
- практичні заняття – 30 год.
- самостійна робота – 60 год.

3. Програмні результати навчання (мають бути узгоджені з описом освітньої програми):

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 20. *Сприймати українськомовний та іномовний (з англійської мови та другої іноземної мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо) для здійснення усного послідовного перекладу ділових переговорів і конференцій, синхронного перекладу та аудіовізуального перекладу з англійської мови.*

ПРН 21. *Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності, виконуючи переклади українською мовою різножанрових текстів (зокрема, текстів офіційно-ділового дискурсу, цифрових медіа-текстів текстів міжнародного гуманітарного права) з англійської мови та другої іноземної мови.*

ПРН 22. *Демонструвати системне знання усіх аспектів теорії перекладу і практики, основних проблем та етапів розвитку перекладознавства, загальних і часткових теорій перекладу, категорій і видів перекладу з англійської та другої іноземної мов.*

4. Система оцінювання результатів навчання студентів (розподіл балів за видами робіт, критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Система контролю й оцінювання знань, умінь та навичок студентів з навчальної дисципліни «Теорія і практика усного перекладу з німецької мови» передбачає декілька видів контролю.

Поточний контроль знань здійснюється і усно, і письмово під час практичних занять та за результатами виконання завдань самостійної роботи: усне опитування студентів, письмове виконання міні-тестів, усні короткі повідомлення.

Рубіжний контроль – атестація навчальних досягнень студентів – проводиться за результатами оцінювання знань і умінь студентів, набутих під час вивчення навчальної дисципліни у поточному семестрі; оцінюється аудиторна і позааудиторна самостійна робота студентів.

Підсумковий контроль передбачає написання МКР наприкінці семестру та складання заліку/іспиту.

форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Протягом семестру оцінюється: аудиторна робота студента, самостійна робота студента. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**.

- підсумкове оцінювання (МКР, залік/іспит):

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. МКР оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб якщо форма контролю **Іспит:** «відмінно» – 20 балів; «добре» – 16 балів; «задовільно» – 12 балів; «незадовільно» – 8 балів; неявка на МКР – 0 балів. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

**Критерії оцінювання аудиторної роботи студента
(на практичному занятті)**

Активна участь у роботі на практичному занятті і індивідуально, і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий коментар, участь в обговоренні інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі на практичному занятті і індивідуально, і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі на практичному занятті переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі на практичному занятті, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання.	«незадовільно»
Неявка на практичне заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Практичні завдання виконані на 90%	«відмінно»	5 балів
Практичні завдання виконані на 75%	«добре»	4 бали
Практичні завдання виконані на 60%	«задовільно»	3 бали
Практичні завдання виконані менш ніж на 60%	«незадовільно»	2 бали
Невиконані завдання для самостійної роботи		0 балів

**Критерії оцінювання результатів виконання
модульної контрольної роботи**

		Форма контролю Іспит
Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та виконані на 90% практичні завдання	«відмінно»	20 балів
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та виконані на 75% практичні завдання	«добре»	16 балів
Достатня відповідь на теоретичне запитання з 2-3 помилками та виконані на 60% практичні завдання	«задовільно»	12 балів
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та виконані менш ніж на 60% практичні завдання	«незадовільно»	8 балів
Неявка на МКР		0 балів

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
«зараховано»	- виставляється за повні та ґрунтовні знання навчального матеріалу у визначеному обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та

	додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь; - виставляється за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки; - виставляється за знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незараховано»	виставляється студентіві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється недостатніми уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

5. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом годин	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи перекладу					
1.	Переклад як вид мовленнєвої діяльності людини. Основні моделі, класифікації та види перекладу.	8		2	6
2.	Функціональні аспекти перекладацької діяльності. Професійна компетенція перекладача. Професійна етика перекладача.	12		4	8
3.	Усний переклад: визначення і типологія. Відмінності між усним і письмовим перекладом.	12		4	8

4.	Види усного перекладу. Односторонній послідовний переклад. Двосторонній послідовний переклад. Синхронний переклад.	12		4	8
	Разом за модулем 1	44		14	30
Модуль 2					
Змістовий модуль 1. Практики перекладу.					
1.	Основи перекладацького скоропису.	10		4	6
2.	Мнемотехніка і тренування темпу перекладу.	12		4	8
3.	Синтаксичне розгортання і мовленнєва компресія. Поняття еквівалентності.	12		4	8
4.	Текстові жанри в усному перекладі. Перекладацький аналіз текстів.	12		4	8
	Разом годин за модулем 2	46		16	30
	Усього годин	90		30	60

6. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна (базова):

- Білозерська Л. П. Термінологія та переклад : Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки / [уклад. Л. П. Білозерська, Н. В. Возненко, С. В. Радецька]. Вінниця : Нова книга, 2010. 232 с.
- Білозерська Л. П. *Основи теорії перекладу*. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 256 с.
- Колесник Г. М. *Теорія та практика перекладу (німецька мова)*. Київ : Либідь, 2018. 312 с.
- Корунець І. В. Теорія і практика перекладу : підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
- Мироненко Т. С. Усний двосторонній переклад. Посібник для студентів факультету перекладачів. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. – 142 с.
- Мироненко Т. С. Теорія і практика перекладу : Посібник для студентів факультету перекладачів. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. 172 с.
- Мироненко Т. С. Практичний курс перекладу з німецької мови. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2017. 247 с.
- Міщенко А.Л. Посібник з художнього перекладу до курсу ТПП. – Вінниця: Вид-во Нова книга, 2003. 200 с.
- Селігей П. О. *Переклад як комунікація*. Київ : Логос, 2013. 304 с.
- Семотюк О.Л. Усний переклад. Німецька мова : навчальний посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 188 с.
- Синегуб С.В. Методологічні засади перекладацького аналізу тексту (Methodologische Ansätze der übersetzungsrelevanten Textanalyse): Навч. посібник . Київ : Вид.центр КНЛУ, 2013. 151 с.
- Синегуб С. В. Теорія та практика перекладу з німецької мови : навч. посібник. – Київ : Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
- Теорія і практика перекладу (німецька мова) : підр. для студ. ВНЗ / [уклад. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М.]. Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с.
- Chernovaty L. M. *Methodology of Translator and Interpreter Training*. Vinnytsia : Nova Knyha,

2013. 276 p.

15. Kautz Ulrich. Das Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium, 2002. 640 S.
16. Kalina, Sylvia. *Strategien beim Simultandolmetschen*. Tübingen : Narr, 1998. 314 S.
17. Koller Werner. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Wiebelsheim : Quelle & Meyer Verlag, 2004. 343 S.
18. Kußmaul Paul. Kreatives Übersetzen. Tübingen : Stauffenburg Verlag, 2000. 215 S.
19. Nord Chr. Einführung in das funktionale Übersetzen. Tübingen : Francke Verlag, 1993. 315 S.
20. Pöchhacker, Franz. *Einführung in das Konsekutiv- und Simultandolmetschen*. Wien : Facultas, 2000. 270 S.
21. Reiß, Katharina. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wien, WUV-Universitätsverlag, 1995. 132 S.
22. Snell-Hornby, Mary. *Übersetzungswissenschaft – Eine Neuorientierung*. Tübingen : Francke, 2006. 245 S.
23. Stolze R. Die Fachübersetzung. Eine Einführung. – Tübingen: Gunter Narr Verlag, 1999. – S. 249. – 253.

Додаткова:

1. Короткий українсько-російсько-англо-німецький словник з економіки та менеджменту. Київ : "Спалах" ЛТД, 1996. 312 с.
2. Кочерган М. П. Словник російсько-українських міжмовних омонімів («фальшиві друзі перекладача»). Київ : Академія, 1997. 400 с.
3. Німецько-український словник економічних термінів. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. 160 с.
4. Новий великий німецько-український економічний словник / М. В. Сивак; Національний банк України. Київ : УБС НБУ, 2008. 1515 с.
5. Словник української мови. Академічний тлумачний словник. URL: www.sum.in.ua
6. Українські словники та довідники. URL: www.slovopedia.org.ua
7. Agricola E. Wörter und Wendungen. Wörterbuch zum deutschen Sprachgebrauch. Leipzig, Bibliographisches Institut, 1977. 818 S.
8. Havris' W, Procozenko O. Deutsch-Ukrainisches Phraseologisches Wörterbuch. Kiew : Radjanska Schkola, 1985. 382 S.
9. Gabler Wirtschaftslexikon [online]: <https://wirtschaftslexikon.gabler.de/>
10. Eurostat: Glossar Wirtschaft und Finanzen [online]: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Category:Economy_and_finance_glossary/de&oldid=9712DUDEN
11. Fremdwörterbuch. Mannheim : Duden-Verlag, 2005. 1104 S.
12. DUDEN 8: Sinn- und Sachverwandte Wörter. Mannheim : Duden-Verlag, 1985.
13. DUDEN 10: Bedeutungswörterbuch. Wortbildung und Wortschatz. Mannheim : Duden-Verlag, 2002. 1104 S.
14. DUDEN 11: Redewendungen. Mannheim : Duden-Verlag, 2002. 960 S.

7. Додаткові ресурси (за наявності):

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Комп'ютерний клас з інтернет-доступом для проведення тестування;
 Мультимедіа проектор для проведення лекцій у форматі презентацій Power-Point;
 Екран;
 Ноутбук або стаціонарний комп'ютер;
 Дошка.

